

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล..นายพิชิต..คุณวงษา
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑/๕ หมู่ ๖ ตำบลดอนหญ้านาง อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทรศัพท์ ๐๘๑๕๖๕๘๕๐ Facebook.....-..... Line-.....
ปีเกิด พ.ศ..๒๕๐๒.....
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา..ปริญญาตรี
สถาบันการศึกษา.....-.....
คณะ/สาขาวิชา.....-.....
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร..๑,๐๐๐,๐๐๐..บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ..๒๕๕๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
๑.แปลงเรียนรู้ ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว



๒.แปลงเรียนรู้ เกษตรผสมผสาน



๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ ฐานเรียนรู้เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตข้าว ประกอบด้วย การตรวจวิเคราะห์ดิน เบื้องต้น การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว ระบบนิเวศในแปลงนาข้าว การใช้สารชีวอินทรีย์ ใช้พืชสมุนไพรและฮอร์โมน การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า



ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ ฐานเรียนรู้เรื่อง การพัฒนามาตรฐานการผลิตข้าว (ขั้นตอนจัดทำ GAP)



ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ ฐานเรียนรู้เรื่อง การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร)



ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ ฐานเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่ (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)



๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การลดต้นทุน
- การเพิ่มผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- เศรษฐกิจพอเพียง
- เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การลดต้นทุน วัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรลดต้นทุนในการผลิตทุกด้าน การลดต้นทุนตั้งแต่เตรียมดินปลูก เช่น การปลูกพืชปุ๋ยสด การไถกลบตอซังข้าว การหมักตอซังและฟางข้าวด้วยน้ำหมักชีวภาพ การลดต้นทุนในการบำรุงรักษาพืช เช่น การตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้น้ำหมักชีวภาพและฮอร์โมนต่างๆ ระบบนิเวศในแปลงนาข้าว การใช้สารชีวอินทรีย์ ใช้พืชสมุนไพรและฮอร์โมน การใช้ น้ำอย่างรู้คุณค่า รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ อบรมให้ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้



๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เข้าร่วมการจัดทำแผนฯ ในการประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการศพก.แปลงใหญ่ ระดับจังหวัด



๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ในการประชุมเชื่อมโยง คณะกรรมการศพก.แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ โดยมีคณะกรรมการศพก.และคณะกรรมการแปลงใหญ่ระดับอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ เข้าร่วม



ภาคผนวก 3.2

แผน ราย ศพก.

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายพิชิต คุณวงษา สันคำหลัก ข้าว

จุดเด่น 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
			4,500													
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย						16										ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.						16										
- กำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน						16										
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้						16										
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตข้าว	1	ฐาน														ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
* การตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว ระบบนิเวศในแปลงนาข้าว การใช้สารชีวภัณฑ์ ใช้พืชสมุนไพรและออร์โมน การใช้ปุ๋ยอย่างรู้คุณค่า																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนามาตรฐานการผลิต	1	ฐาน														ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
* ขึ้นสอนจัดทำ GAP																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	1	ฐาน														ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
* การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร	1	ฐาน														ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
* ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง																
- เตรียมการ																
- ปรับปรุงข้อมูลศูนย์หลัก																
- ปรับปรุงฐานเรียนรู้ศูนย์หลัก																ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
- จัดทำเอกสารเผยแพร่																ศพก., สนง.เกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีพัฒนาที่ดิน, สนง.ปศุสัตว์, สนง.ปศุสัตว์, ศพก. 5, โครงการชลประทาน, สนง.ปศุสัตว์, สนง.เกษตรจังหวัด
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตข้าว	1	แปลง														ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
- เตรียมการ/วางแผน																ศพก., สนง.เกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีพัฒนาที่ดิน, สนง.ปศุสัตว์, สนง.ปศุสัตว์, ศพก. 5, โครงการชลประทาน, สนง.ปศุสัตว์
- ดำเนินการ																
2.3 การปรับปรุงจัดทำข้อมูลประจำ ศพก.	1	เรื่อง														ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน																
- ข้อมูลวิชาการ																
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย																ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย																ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
- ปรับปรุงพัฒนา ฯลฯ	1	ศูนย์														ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
- ติดตามให้คำแนะนำ ออกใบเรียนองค์ความรู้ และรายงานผล																ศพก./สนง.ปรมม./สนง.ภชอ.ภาชี
2.5 คณะกรรมการ ศพก.			4,000													
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	4	ครั้ง					10,30			29		18				ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงพัฒนา																
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร																ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร																ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
3.3 การแก้ไขปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน																ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
4. การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและ	1/10	ครั้ง/ราย	7,500				9				14,21					ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
- สรุปผลการอบรม																ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
5. พัฒนากำลังคน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและ																
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า																ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน																ศพก./สนง.ภชอ.ภาชี

ทุกวัน 25 ของเดือน

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

จากประสบการณ์ที่ได้จากการทำเกษตรมีการปรับปรุงพื้นที่ในไร่ของตนเองโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ประกอบกับการได้เข้ารับการอบรมศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มเกษตรกร และสื่อต่างๆ จึงนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเอง และทดลองปรับใช้ในการทำเกษตรในแปลงของตนเอง โดยมีความตั้งใจทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม ซึ่งทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามไปด้วย

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ด้วยบรรพบุรุษมีอาชีพทำนาทำไร่จึงมีใจรักในการทำเกษตรและมีที่ดินเป็นของตนเองจำนวน ๑๒.๕ ไร่ จากเดิมพื้นที่ดินปลูกพืชเชิงเดี่ยว คือ ข้าว ทำให้เกิดปัญหาผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน จึงแบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน คือ ปลูกข้าว ปลูกพืชผัก, ไม้ผลและป้อนน้ำ ปรับการปลูกข้าวโดยการเลือกสายพันธุ์ที่ให้ผลตอบแทนสูง และเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ปลูกข้าวให้ผลตอบแทนสูง คือ ข้าวพันธุ์หอมมะลิ ๑๐๕ ปลูกพืชผักและไม้ผล เช่นมะม่วง ส้มโอ แตงโม มะยงชิด มะนาว มะพร้าว น้ำหอม ข้าวโพด แตงโม ด้านประมงเลี้ยงปลาในบ่อดิน เป็นอาชีพเสริมเลี้ยงครอบครัวและด้วยความพยายามที่มีความรู้ด้านช่าง จึงได้วางระบบน้ำตลอดทั้งแปลงเพื่อลดแรงงานคน



๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร(เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การเตรียมดินก่อนปลูก ในนาข้าว จะทำการหมักตอซังข้าวและฟางข้าวด้วยน้ำหมักชีวภาพก่อนทำนา ปลูกพืชปุ๋ยสดและไถกลบ
- การลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้น้ำหมักชีวภาพ น้ำหมักฮอร์โมนพืชที่หมักไว้ใช้เอง เช่น น้ำหมักโกโก้ เพิ่มความหวานให้กับผลไม้
- การลดการระบาดของศัตรูพืช การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา แซ่เมล็ดข้าวก่อนปลูก หรือฉีดพ่น การใช้เชื้อราเมตาไรเซียม ป้องกันแมลง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- วิธีการเตรียมดิน

สูบน้ำเข้านา พ่นน้ำหมักชีวภาพหรือจุลินทรีย์จาวปลวก ๓๐ ลิตร/ไร่ ตีเทือกกลบตอซัง หมัก ๑ สัปดาห์ เพื่อย่อยสลายตอซังและฟางข้าว

วิธีทำจุลินทรีย์จาวปลวก

ส่วนประกอบ

๑.ถังพลาสติก ๑ ใบ

๒.จาวปลวก ๒ ชีด

๓.รำละเอียด ๑ กิโลกรัม

๔. กากน้ำตาล ๑ กิโลกรัม

๕.น้ำสะอาด ๒๐ ลิตร

วิธีทำ

เติมน้ำใส่ถังนำจาวปลวกมาขยำ เทใส่ถังพลาสติกที่มีน้ำอยู่ แล้วคนเติมกากน้ำตาล และ รำลงไป แล้วคนปิดฝาภาชนะ ทิ้งไว้ ๗ วัน

- การเตรียมการปลูก แซ่ข้าวกับเชื้อไตรโคเดอร์มา ๑ คืบ บ่มข้าว ๑ คืบ

- การดูแลพืชในระยะต่าง ๆ

๑.ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒.สูบน้ำทุกครั้ง ปล่อยจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง กับน้ำหมักชีวภาพ

๓.มีการสำรวจแปลงสม่ำเสมอ ถ้าเริ่มมีการระบาดของแมลงศัตรูพืช ป้องกันด้วยเมตาไรเซียม มีเชื้อราป้องกันด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา

- การจัดการแปลงหลังการเก็บเกี่ยว อัดฟาง หมักฟางหรือปลูกพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง ถั่วเขียว



๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การเก็บตัวอย่างดินเพื่อการตรวจวิเคราะห์

๑. เก็บตัวอย่างดินหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว หรือก่อนเตรียมดินปลูกพืชสำหรับพืชอายุสั้น

๒. พื้นที่เก็บตัวอย่างดินไม่ควรเปียกแฉะหรือมีน้ำท่วมขัง

๓. ไม่เก็บตัวอย่างดินบริเวณที่เคยเป็นคอกสัตว์ หรือบริเวณที่มีปุ๋ยตกค้าง

๔. อุปกรณ์ที่ใช้เก็บตัวอย่างดินต้องสะอาดไม่เปื้อนดินอื่น ปุ๋ย สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือสารเคมีอื่นๆ

๕. ทำการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอย่างดินของแต่ละตัวอย่างให้มากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยให้ถูกต้องที่สุด

อุปกรณ์สำหรับเก็บตัวอย่างดิน

๑. จอบ เสียม พลั่ว

๒. ถังพลาสติก

๓. ผ้าพลาสติก

๔. ถังพลาสติกใส่ตัวอย่างดิน

วิธีเก็บตัวอย่างดิน

การเก็บตัวอย่างดินไม่ควรเก็บขณะที่ดินแฉะหรือมีความชื้นมากเกินไป

๑. ถางหญ้า ถัดเศษหญ้า ออกจากบริเวณที่จะเก็บ แต่ห้ามชะหน้าดินออก

๒. การเก็บดิน ๑ ตัวอย่าง เป็นตัวแทนพื้นที่ไม่เกิน ๒๕ ไร่ และกำหนดจุดเก็บตัวอย่างดิน ๑๕-๒๐ จุด ทางเดิน

๓. แต่ละจุดขุดดินเป็นหลุมรูปสี่เหลี่ยมลึกถึงก้นหลุม

* ข้าง ๑๐ เซนติเมตร

* พืชไร่ ๑๕ เซนติเมตร

* ไม้ผล ไม้ยืนต้น ๓๐ เซนติเมตร ที่ลุ่มต่ำ

(พื้นที่ ๑๐ ไร่ เก็บจาก ๖-๘ ลึ้น ในรัศมีทรงกลมทั้ง ๔ ทิศ สันละ ๔ จุด) แล้วชะดินด้านหนึ่งของหลุม ตั้งแต่ผิวดินถึงก้นหลุม ให้เป็นแผ่นหนา ๒-๓ เซนติเมตร นำมาแบ่ง ออกเป็น ๓ ส่วนเท่าๆ กัน ตามแนวตั้ง ใช้เฉพาะส่วนตรงกลางเป็นตัวแทนของดิน ๑ จุด นำมา คลุกเคล้ารวมกันในถังพลาสติก

๔. เทดินในถังลงบนผ้าพลาสติกคลุกเคล้าให้เข้ากัน ถ้าดินเปียกตากในที่ร่มให้แห้งห้ามตากแดด

๕. ย่อยดินเป็นก้อนเล็กๆ กองดินเป็นรูปฟาคี

๖. แบ่งดินเป็น ๔ ส่วน เก็บดินไว้ส่วนเดียว ทำซ้ำจนได้ดิน ๑ ส่วน หนักประมาณ ๐.๕ กิโลกรัม

๗. บดดินให้ละเอียด โดยอาจใช้ขวดแก้วที่สะอาด แล้วเก็บใส่ถุงเพื่อนำไปตรวจวิเคราะห์ ต่อไป

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๕ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๘-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) มะยงชิด พื้นที่ปลูกจำนวน ๑-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๓) ส้มโอ พื้นที่ปลูกจำนวน ๑-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๔) มะละกอ พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๒-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๕) ฟักทองและผักสวนครัว พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๒-๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน.....(ตัว)

๓.๓) จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)



๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเตรียมดิน	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว อัตรา ๒๕ กก./ไร่	เป็นเงิน ๔๕๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าจ้างปลูก	เป็นเงิน ๗๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช ๑ ครั้ง	เป็นเงิน ๗๐ บาท/ไร่
๑.๖) ค่าปุ๋ยเคมี	เป็นเงิน ๗๓๐ บาท/ไร่
๑.๗) ค่าจ้างใส่ปุ๋ย ๑ ครั้ง	เป็นเงิน ๗๐ บาท/ไร่.
๑.๘) ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอโมน น้ำหมัก ฯลฯ	เป็นเงิน ๕๐ บาท/ไร่
๑.๙) ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	เป็นเงิน ๔๐ บาท/ไร่
๑.๑๐) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน ๔๕๐ บาท/ไร่
๑.๑๑) ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	เป็นเงิน ๗๐ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต ๒,๖๐๐ บาท/ไร่	
รายได้ ๔,๙๐๐ บาท/ไร่	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน(ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์(รายได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักสวนครัว มะละกอ

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๕๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน(รายได้เดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี(รายได้ปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว ส้มโอ มะยงชิด

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๗๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีรายได้หมุนเวียน

- ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น สามารถนำไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองได้ เพื่อ
จะได้มีช่องทางรายได้เพิ่มขึ้น

- ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน สามารถหาผลผลิตได้จากในชุมชน และปลอดภัย



๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การหมักตอซังและฟางข้าว ทำให้ไม่ต้องเผาตอซังและฟางข้าว ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในด้านหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) และส่งผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชนได้ และยังทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ชุมชนได้รับโรคผลผลิตที่ปลอดภัยมากขึ้น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ลดการใช้สารเคมี ได้ผลผลิตที่ปลอดภัย ไม่ก่อมลพิษทางอากาศ



๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่
มีความรู้ความเข้าใจข้อมูลพื้นฐานการเกษตรในพื้นที่ ทำให้สามารถบอกการทำเกษตรในพื้นที่ และทราบปัญหาการเกษตรในพื้นที่ ช่วยแนะนำแก้ไขปัญหา

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงานและเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้
พื้นที่ ศพก. มีความพร้อมและมีอุปกรณ์ มีแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ สามารถอบรม ศึกษาดูงานได้ และมีวิทยากรประจำฐาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ในการประชุมคณะกรรมการระดับอำเภอ นำปัญหาในพื้นที่ มาช่วยกันหาทางแก้ไข และถ้าแก้ไขไม่ได้จะส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

มีเอกสารองค์ความรู้ด้านการเกษตร สามารถนำไปศึกษาได้ และมีการประชาสัมพันธ์การเกษตรต่างๆ



๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลจากการอบรมที่ศพก. การศึกษาจากแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ โดยเกษตรกรนำไปปรับใช้กับการทำการเกษตรของตนเอง ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต เช่น การนำสูตรนำหมักต่างๆ หรือสารชีวภัณฑ์ ไปปรับใช้ในแปลง ทำให้ลดการใช้สารเคมี เกิดการรวมกลุ่ม ร่วมกันปรึกษาแก้ไขปัญหา



๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- เข้าร่วมและสนับสนุนการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อยกระดับการเกษตรในพื้นที่ให้ยั่งยืน เช่น การสนับสนุนสถานที่ แปลงเรียนรู้ ในการจัดอบรม หรือกิจกรรมต่างๆ การเป็นวิทยากรในการอบรม และการขอรับสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น สารเร่งพด. นำมาให้กับชุมชน เพื่อนำไปใช้ในการเกษตร การนำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาทำแปลงเรียนรู้ให้ชุมชนได้มาศึกษาก่อนนำไปใช้
- ต่อยอดเป็นจุดท่องเที่ยวด้านการเกษตรของชุมชนโดยบูรณาการทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอภาษี และสำนักงานเกษตรอำเภอภาษี



๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- เป็นตัวแทนเกษตรกรในนำปัญหาของเกษตรกรไปสะท้อนให้หน่วยงานรัฐ และรับฟังการแก้ปัญหาามาปรับใช้ในชุมชน
- แจกข่าวสารทางการเกษตรที่ได้รับ จากสำนักงานเกษตรอำเภอภาษี สำนักงานประมงจังหวัด พระนครศรีอยุธยา หรือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ประชุมคณะกรรมการศพก.
- ติดต่อขอรับสนับสนุนปัจจัยการผลิต งบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ



๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- ได้เริ่มต้นในการทำการเกษตรแบบใหม่ๆ และสามารถเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรในชุมชน
- สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรในชุมชน
- ได้รับโอกาสในการรับความรู้ใหม่ๆ เพื่อมาปรับใช้

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำ และความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ปี ๒๕๔๙ - ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๖ ตำบลบ้านพลับ
 - ปราชญ์ของชุมชนผู้นำวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอภาชี
- ปี ๒๕๕๖ - กำนันตำบลดอนหญ้านาง
 - นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนหญ้านาง
- ปี ๒๕๖๕-ปัจจุบัน - นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนหญ้านาง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

๑. ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอภาชี
๒. ประธานแปลงใหญ่ข้าวตำบลดอนหญ้านาง พ.ศ. ๒๕๕๙ - ปัจจุบันเป็น ผู้จัดการแปลงใหญ่ข้าวตำบลดอนหญ้านาง
๓. คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลดอนหญ้านาง
๔. คณะกรรมการศูนย์จัดการปุ๋ยชุมชนตำบลดอนหญ้านาง
๕. Smart Farmer ต้นแบบ
๖. คณะกรรมการศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนหญ้านาง
๗. เป็นวิทยากรด้านเศรษฐกิจพอเพียง และสถานที่สามารถศึกษาดูงาน



๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ชื่อสัตย์ ขยัน อดทน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑.ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นางสาวกนกวรรณ เขยชม	เกษตรอำเภอภาชี
นายณัฐวรรธน์ จารุพรรณพิมล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางสาวณัฐชยา งามลาภ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นายทศพร ยิ้มอยู่	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
นางสาวธิดินันท์ ชันจอก	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. กำหนดเป้าหมายของการถอดบทเรียน โดยการสัมภาษณ์ ซึ่งทำให้เกิดการสื่อสารแบบ ๒ ทาง ได้ข้อมูลละเอียด

๒. รวบรวมข้อมูล จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

๓. วิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้น จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

๔. สรุปบทเรียน โดยใช้ Mind map สรุปรวบรวมข้อมูล

๕. จัดทำรายงาน/สื่อถอดบทเรียน

๖. เผยแพร่และนำไปใช้

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ไม่มี



***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.





ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอภาชี





ศูนย์หลัก: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอภาชี

สินค้าหลัก: ข้าว

ที่ตั้ง: บ้านเลขที่ 1/5 หมู่ที่ 6 ต.ดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา

เกษตรกรต้นแบบ: นายพิชิต คุณวงษา

ทักษะที่ศูนย์เรียนรู้: การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต

เศรษฐกิจพอเพียง: เกษตรผสมผสาน การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ฐานการเรียนรู้: จำนวน 4 ฐานเรียนรู้

- การลดต้นทุนการผลิตข้าว
- การพัฒนามาตรฐานการผลิตข้าว
- การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่

แปลงเรียนรู้: ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว

ศูนย์เครือข่าย จำนวน 11 ศูนย์

ประกอบด้วย

ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง 8 ศูนย์

ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว 1 ศูนย์

ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ 1 ศูนย์

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน 1 ศูนย์

จัดทำโดย นางสาวฉัตรนิษฐ์ ชัยมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอภาชี

แผนผัง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอภาชี

